

El comissari emprenyat

—¿Com va tot, senyor Montés? —Vejam, el tema és que açò té una iniciativa política concreta a l'Ajuntament de València, que marca molt l'origen. Si la iniciativa l'haguera presa la Generalitat, les coses rodarien d'una altra manera. Quan es pren la iniciativa política, l'ajuntament fa un programa inicial que pareix que marca les línies de la commemoració. Aquest programa, esmenat pels altres grups polítics, dóna origen a un programa concordat el 22 de desembre de 1987. De manera que estem jugant amb forces municipals, amb un programa bàsic consensuat i amb un programa que vol commemorar el 750 aniversari de la conquesta de València, només de València i cenyit a l'àmbit urbà de la capital del país.

Aquest programa, presentat així, implica un poc confondre l'anècdota i la categoria; significa un poc desconèixer l'autèntic sentit de la commemoració, i significa, també, quedar vinculat o ancorat a unes composicions de forces polítiques determinades que fan un equilibri inestable en el règim i govern del pressupost sobre el qual havia de caure el programa de la commemoració. Quan jo conec el programa, hi ha una certa llibertat de recomposició del programa, per què hi ha una comissió política municipal que ha de controlar el que es fa i el que no es fa, però també el que es canvia i el que no es canvia, i la comissió es reuneix el 20 de gener del 88, mentre que les primeres previsions donaven festes i actes en el mateix mes. Això era radicalment impossible.

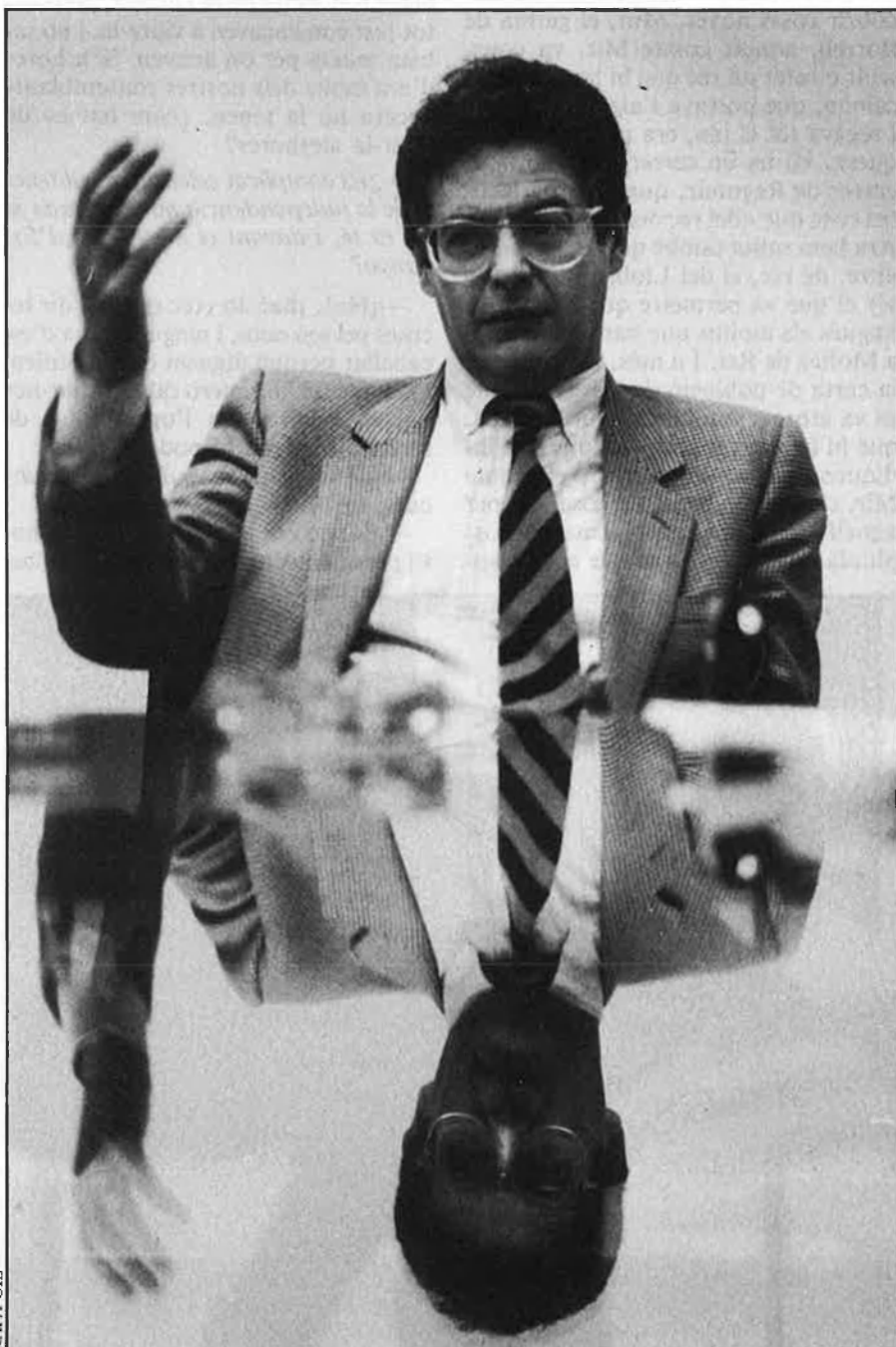
Aleshores, la Generalitat pren partit a través d'un decret de 25 de gener del 88 que diu que es crearà una comissió política per commemorar el 750 aniversari del 9 d'octubre. Mentrestant, tothom està d'acord que el 750 aniversari ha de ser de la creació del Regne de València, de la fundació de la primera organització política dels valencians, de l'origen de la Generalitat. I ni l'ajuntament ni la Generalitat anaven a commemorar això, ¿per què?, perquè aquest és un país que és com és i tots tenen por al tema de dir les coses com són, perquè potser s'incrementaria la divisió entre una manera i l'altra d'entendre la personalitat i la cultura dels valencians.

Nosaltres vam sectoritzar el programa: els actes singulars, el suport a

Vicent Ll. Montés, comissari de l'Oficina Tècnica de l'Ajuntament de València per al 750 Aniversari, fa un repàs pels errors i les esperances dels actes de la fundació del País Valencià.

Miquel Alberola

activitats ordinàries de l'ajuntament, l'esponsorització d'actes d'altres institucions, publicitat i publicacions. I els diners que teníem, segons el pressupost municipal, són 350 milions a l'espera d'una forta subvenció de la Generalitat. Però 350 milions de pessetes no són prou per fer allò que s'havia concebut, només són una mostra de bona intenció i de bona voluntat. Aleshores tractem d'esponsoritzar el programa i hi ha un problema de base: ¿què farà la Ge-

RAFA GIL

«Si la iniciativa l'haguera presa la Generalitat, les coses rodarien d'una altra manera».

neralitat? Perquè esponsoritzar un programa conjunt entre la Generalitat i l'ajuntament és relativament fàcil. I decidim fer tots plegats un programa de commemoració, però la Generalitat va amb retard perquè encara no s'ha reunit la comissió política i això ens deixa en el dubte de quin serà el programa definitiu. En aquest mes de maig farem el llançament conjunt dels programes i quedarà absolutament definit què es farà entre maig i febrer de l'any que ve, ja que la commemoració tampoc té per què cenyir-se a l'àmbit temporal.

Aquesta és la situació. Les publicacions van en marxa i el programa municipal també, perquè hem fet un programa d'activitats escolars amb una resposta importantíssima, ja que hem estat en 3.637 aules i amb 130.000 xiquets. I tot això ho hem fet amb els pressupostos bloquejats, intervinguts i entretinguts. Serem a la Fira de Mostres, tenim un programa esportiu molt complet i musicalment, a banda dels actes del Palau, tenim una programació important dividida en quatre sectors: clàssica, clàssics populars, populars que arribaran a ser clàssics i populars que ni tan sols aspiren a ser clàssics.

—*L'altre dia Las Provincias publicava que portaran Jacques Brel...*

—(¿?) No el podem dur perquè fa deu anys que va morir, però sí que li farem un homenatge. I també farem un homenatge a Ausiàs March, a càrrec d'una companyia anglesa, en la Llotja, però això ja ho parlarem.

—*A sis mesos vista del 9 d'octubre, el trobe fatigat, senyor Montés. ¿Ha arribat a penedir-se del seu nomenament?*

—Des d'un cert punt de vista, sí. No perquè em nomenaren sinó per haver acceptat el càrrec. Jo sóc un professional que estava molt bé en la universitat i açò, més que promoure'm, em pot «despromoure» molt. Em van tocar la fibra sensible perquè alguna cosa has de fer pel país, però més que decebut, el que estic és sorprès de les tortuositats de l'administració i dels sistemes polítics que l'envolten, que són molt complicats i molt per a professionals.

—*A banda del pressupost, ¿l'han bloquejat a vostè?*

—Exactament a mi, no. Però he tingut la sensació que l'Oficina Tècnica Municipal no acabava d'estar ben vista. Quan es tracta de passar de València capital al país, sempre hi ha un problema: la mala presentació que tenen fora de València les coses de València. I una de les coses més difícils que te-

nia el programa era la seua presentació i la seua coordinació, perquè potser en el seu moment no es va dir que aquesta commemoració és de tots els valencians. Sempre hi ha hagut un divorci entre el món rural i l'urbà en el nostre país, i de fet, la implantació de

«Més que decebut, el que estic és sorprès de les tortuositats de l'administració».

certs partits polítics és radicalment distinta a València i en els pobles valencians. Si el programa del 750 aniversari haguera nascut de la Generalitat i d'allí haguera baixat als ajuntaments, les coses serien d'una altra manera, però com que no s'ha fet així, portem un retard greu. Açò serà, si vols una frase d'aquelles que agraden tant als pe-

riodistes, un programa de segona collita.

—*Deu ser als periodistes agraris...*

—Sí, bé... deu ser de segona collita perquè en la primera collita hem fet el que hem pogut. Però el programa està en marxa, encara que no tots els punts del programa tenen el mateix interès públic ni la mateixa repercussió. Les activitats escolars són molt importants, però no tenen repercussió en la premsa; les activitats d'Interarte, igual... I contínuament ens estan dient que el poble no se n'ha assabentat encara... ¿què fa falta? ¿llançaments publicitaris? ¿mogudes de masses?... Efectivament, però no estaven previstes per als programes inicials.

El programa, ja ho vaig dir, s'ha de coordinar amb les activitats ordinàries de l'ajuntament: carnestoltes, falles, l'activitat escolar i ara estem pensant en la Fira de Juliol.

—*¿No li fa por que finalment la commemoració resulte una mera exhibició folklòrica?*

—Em fa por, però el perill no és tan greu. ¿A què li dius tu una exhibició folklòrica?

—*A una concentració de grups folklòrics de tot l'estat.*

—Però això no és l'única cosa que organitza el 750 Aniversari. Ni això ni el certamen de bandes de música. El 750 Aniversari té uns diners reservats per fer costat a activitats que l'ajuntament fa habitualment, a fi de donar relleu a la celebració, entre altres coses perquè en formar el pressupost de la commemoració es van haver de traure diners dels programes culturals ordinaris i ara han de tornar a aquelles àrees. És el cas de la Trobada de Música del Mediterrani, que es va quedar sense diners i el 750 Aniversari la va apadrinar i va traure diners que no hauria aconseguit de l'altra manera. Per un altre costat, en la Mostra de Cinema del Mediterrani enguany hi haurà un apartat de cine fet per valencians, que no s'hauria fet sense els diners del 750 Aniversari.

—*Molt bé, però des de fora fa la impressió que només faran allò que es feia l'any passat o el que ve.*

—Els actes singulars no s'haurien fet perquè comporten la meitat del pressupost. Els programes de música del Palau, un s'hauria fet; l'altre, no. El programa de «València en l'horitzó», que porta Interarte, probablement tampoc no s'hauria fet. És difícil d'explicar i tampoc no li has d'explicar al ciutadà l'entramat administratiu que

XI CAMPANYA CARLES SALVADOR

US ANUNCIEM
L'IMMINENT
COMENÇAMENT DE
NOUS CURSOS
INTENSIVS DE
LLENGUA I CULTURA
DEL PAÍS VALENCIÀ.

Nivells:

Iniciació castellanoparlants
Elemental
Mitjà
Superior
Preparatori professorat

En acabar el curs els
alumnes obtindran un
certificat vàlid per a
oposicions, contractes de
treball, etc.

Informació:

**Centre
Carles Salvador**

Moratín, 15-6a. 46002 València.
Telèfon 351 17 27

permet o no una determinada cosa. Fa falta major informació i major nivell de llançament publicitari, i una explicació més coherent i més profunda del que és i on va el programa. I la millor forma de dur-ho a cap era en perfecta coordinació amb la Generalitat, la qual cosa requeria una prèvia definició de quin paper era el de la Generalitat i el de l'ajuntament. Ara estem trobant la solució i al mes que ve no em podràs dir això.

—*Però ara li puc dir que per materialitzar una cosa d'interessos generals fa falta una comissió mixta Ajuntament-Generalitat.*

—I està feta pel decret de 25 de gener, però encara no s'ha reunit.

—*No funciona, no existeix.*

—Però havia estat convocada el mes passat i no va arribar a fer-se, ¿per què?, per raons polítiques que no estic jo en condicions de saber. I damunt, amb un problema de redistribució de les despeses, ja que a banda de la Generalitat i l'ajuntament també hi estan implicades les diputacions i els ajuntaments de Castelló i Alacant. Ja sabem que tenim aquests defectes de plantejament i anem a veure si a la llarga ho podem millorar. En aquest moment jo tinc una llista d'empreses que han pres la iniciativa de demanar a l'ajuntament que les deixi esponsoritzar; i si jo l'haguera tinguda abans les coses haurien rodat d'una altra manera.

—*¿Me les pot dir, les empreses?*

—Sí, n'hi ha moltes, però còrrer el perill d'oblidar-ne: El Corte Inglés, Omnium Ibérico, Societat d'Aigües Potables, Federico Doménech, Levante, Schweppes, Coca-Cola, Cadena SER, Antena 3, Renfe, Hidroeléctrica Española... i d'altres que estem formalitzant.

—*¿Fins a quin punt queden marginats el món jueu i el món islàmic de la commemoració?*

—Tinc entès que la Generalitat té organitzada una exposició sobre la cultura sefardita, per a l'any 89. El món islàmic depèn del resultat final de l'acord, si el contracten des de l'ajuntament o la Generalitat. Però jo crec que el paper de l'església cristiana significa en el país molt més que el món musulmà i el món jueu, i encara que des d'una perspectiva de l'estat laic les diverses confessions tenen idèntiques oportunitats, la personalitat històrica del catolicisme no és la mateixa que les altres per diverses raons històriques. No es pot comparar: jo no necessite l'iman de la mateixa manera que necessite l'arquebisbe de València, perquè l'arquebisbe ens pot facilitar l'exposició del gòtic.

—*¿El seu amic Julio Feo li ha portat molts diners per als actes?*

—Julio Feo, com tu bé has dit, amic meu, va venir a aconsellar-me i assessorar-me que una determinada empresa de Madrid s'ocupara de fer-nos un projecte d'esponsorització, i, efectivament, l'està fent, però només el contractarem si ens convenç. Ara, les empreses d'esponsorització no trauen els diners, organitzen el sistema per traure'ls.

—*¿La seua recent visita a Madrid té alguna cosa a veure amb això?*

—Sí, alguna cosa. I també amb els programes musicals que tinc pensats per a principis d'octubre, perquè normalment les veus dels clàssics populars, com Enedina Lloris, es contracten a Madrid. I d'allí me'n vaig anar a Barcelona a veure la secretària general de la Universitat de Barcelona per tal de fer el concert de Nadal de la Universitat de Barcelona amb l'Orquestra Municipal de València, en un programa d'agermanament, que bona falta fa, entre les dues ciutats. I això va per bon camí.

—*Com l'eslògan del PSOE.*

—No, hi ha coses que no van per bon camí, però jo tampoc no te les dic totes.

—*Ja ho havia notat. Diuen que ja tenen 750 milions per fer el 750 Aniversari...*

—És cert que no els tenim.

—*Entre l'ajuntament, la Generalitat i els esponsors, avant es farà la cosa.*

—Comptant-t'ho tot, jo calcule que tindrem set-cents... en tot cas, menys dels que s'han pagat pel rescat de Revilla.

—*Amb tants diners, Fellini dirigirà la naumàquia...*

—Això estaré en condicions de dir-t'ho el 12 de maig, quan torne d'Itàlia.

—*Això vol dir que serà Fellini.*

—Això vol dir que m'agradaria que fóra Fellini.

—*Com a mínim, creu que el 750 Aniversari servirà per a celebrar millor el mil·lenari dels valencians, ¿no?*

—No tinc la seguretat que viuré, però el 750 Aniversari servirà perquè quedaran dues o tres coses a través del temps.

—*¿M'està parlant d'obra immoble?*

—T'estic parlant de publicacions, d'art, de música i de monuments. Volem acabar el palau de Berbedel i convertir-lo en un museu d'història de la ciutat. I estem estudiant la possibilitat de fer un monument prop del Palau, una escultura. I a banda d'això quedarà un poquet de consciència, ja ho veuràs. □